

la crònica | MANUEL CUYÀS

Seure i llegir a l'Ateneu

La biblioteca privada civil més important de Catalunya recupera l'esplendor

A cinquanta metres de la Rambla dels turistes al·lucïnats, de les estàtues humanes i dels homes que passegen amb samarreta imperi com si res, es va inaugurar ahir una biblioteca que, un cop hi has entrat, sembla que no pugui ser que hi hagi gent que vagi pel carrer amb samarreta o que s'embadoqui i rigui amb unes estàtues humanes. Parlo de la biblioteca de l'Ateneu Barcelonès situada al Palau Savassona del carrer de la Canuda.

La biblioteca evidentment ja existia, només que ahir se'n va inaugurar la segona i darrera fase de restauració. La primera, la de la part que dona al pati interior de l'Ateneu, es va inaugurar fa un any. La d'ara obre les finestres a la Canuda. Vistes les coses que en la visita inaugural es van poder veure, jo tinc clar on se m'ha d'anar a buscar un dia que em busquin i no em trobin. Se m'ha d'anar a buscar a la biblioteca de l'Ateneu, on em trobaran llegint assegut en una de les famoses butaques de Torres Clavé –fusta de roure i seient i respall de corda teixida– que els arquitectes autors de la restauració han situat estratègicament prop de les finestres.

Un d'aquests arquitectes és Manuel Brullet. L'altre dia en parlava aquí mateix perquè és l'autor també de la restauració de la Nau Gaudí de Mataró, inaugurada encara no fa un mes. «Brullet, que només et dediques a restaurar? I l'obra pròpia?» «Això també és obra pròpia.» «Tenia entès que la biblioteca de l'Ateneu era de Jujol, el col·laborador preferit de Gaudí.» «És de Jujol i des d'ara també és meua, com ho és del company que ha col·laborat amb mi, en Mateu Barba.» La restauració, que ha durat dos anys, ja ha valgut el premi FAD d'interiorisme. Manuel Brullet, un dels grans arquitectes del país, és un col·leccionador de premis FAD, tan en obra nova –brillantíssima– com en obra diguem-ne «apropiada». M'explica que té en el seu currículum tres obres d'aquesta última espècie, totes elles d'autors modernistes: la Beneficència de Sant Josep de Mataró, obra original de Josep Puig i Cadafalch; la Nau Gaudí també de Mataró i ara la biblioteca de Jujol.

Un moment de la inauguració de la biblioteca de l'Ateneu, ahir al vespre. / ORIOL DURAN

El secret –Brullet parla de «miracle»– ha estat dotar la biblioteca d'aire condicionat, de mesures contra el foc i d'instal·lacions modernes sense que es noti. A l'hora de fer passar conductes aeris i elèctrics, els arquitectes sempre tenen a mà el recurs de posar un tapabrats en forma de cel ras. Aquí s'havia d'actuar en sentit contrari perquè es tractava de tornar a fer visibles elements que havien quedat tapats pels sostres falsos que s'havien anat incorporant tant a l'obra de Jujol com als elements originals de la casa. Fruit de l'eliminació d'elements sobreposats s'ha pogut descobrir una pintura al tremp del sostre, obra barroca de Francesc Pla, *el Vigatà*. El secret, el miracle? Aixecar el terra. El terra sembla el de sempre, amb les rajoles blanques i negres fent escac que sempre han donat personalitat a l'Ateneu, i en realitat ha pujat uns centímetres. Els altres «miracles» queden en el secret dels constructors.

La biblioteca privada civil més important de Catalunya ha recobrat l'esplendor amb els vidres que brillen, els enteixinats daurats, les fustes nobles, els llums de pantalla blanca i les butaques Torres Clavé que criden a seure-hi i llegir.

Oriol Bohigas, president de l'Ateneu i, per raó del seu ofici, amb bon nas per triar

arquitectes, era ahir un home satisfet. Duïa corbata groga i camisa clara. Colors molt vaticanistes per a un home que acostuma a optar per la contundència del vermell. Ell se sabrà la simbologia de cada cosa. Va donar les gràcies a totes les institucions i entitats que han ajudat a sufragar les obres, caríssimes. El conservacionisme arquitectònic és prohibitiu. Una altra cara que irradiava satisfacció era la del bibliotecari, Joaquim Coll. Aquest home i el seu personal no solament treballaran des d'ara en un lloc més net, més lluminós, més diàfan, una estança de lord anglès, sinó que ho faran havent ordenat millor els fons, havent digitalitzat els catàlegs, havent descobert, gràcies al trasbals de les obres, llibres i documents importants que desconeixien i disposant d'uns armaris contra el foc, contra els lladres i contra tot per poder custodiar els 758 volums de manuscrits, els 21 incunables, i els 3.500 impresos dels segles XVI al XVIII. No s'espantin, la biblioteca també està especialitzada en narrativa moderna i rep cada dia tots els diaris i revistes. Les novetats i els diaris i revistes només són accessibles als socis. S'ha de vetllar perquè la massa social augmenti, un altre compromís de Bohigas juntament amb la restauració de la casa que presideix.